

BABANGIDA

Tussen zon en schaduw
Het aangrijpende verhaal
van Tijani Babangida

Roberto Pennino

Roberto Pennino

BABA **NGIDA**

Tussen zon en schaduw

**Het aangrijpende verhaal
van Tijani Babangida**

KOSM • S

Kosmos Uitgevers, Utrecht/Antwerpen

Inhoud

	Voorwoord	9
1	Support Baba	13
2	Tijani rent	18
3	Wilskracht	24
4	Contract	30
5	Vuil spel	35
6	Waterkoud	40
7	Debuut	47
8	Koningskoppel	51
9	Op de drempel	57
10	'Baba moet blijven!'	63
11	Sensationele start	69
12	Voor de tv	75
13	USA	83
14	Wachten op Baba	90
15	Vanaf de bank	94
16	Tweede plaats	99
17	Tegenslag	107
18	Droomtransfer	113
19	Chaos in Atlanta	118
20	Historische zege	126
21	Eeuwige roem	131
22	Reuzenstap	137
23	Hangen en wurgen	143
24	Atlético!	149
25	Afscheid	155

26	Nieuwe start	162
27	Crescendo	167
28	Het ongeluk	172
29	Zilveren randje	178
30	Stilstand	187
31	Warm bad	195
32	Op links	201
33	Koude douche	206
34	Ankara	211
35	Arnhem	215
36	Op avontuur	220
37	Aan de wilgen	225
38	De Regenjas	232
39	Voetbalbroers	236
40	Legacy	244
41	Tijani & Tijjani	248
42	Veerkracht	252
	Dankwoord van Tijani Babangida	257
	Dankwoord van Roberto Pennino	258
	Prestaties	259
	Verantwoording	261

Voorwoord

Al in 1993 attendeerde hoofdschout Tonny Pronk mij op Tijani Babangida. Baba speelde toen nog bij vvv. Hij had een aardige dribbel, was pijlsnel en ik zag meteen wat zijn meerwaarde voor Ajax kon zijn. Rond die tijd kwamen ook Finidi George en Nwankwo Kanu in beeld en die twee konden we samen, in één pakket, naar Amsterdam halen. Daar hebben we toen voor gekozen. Toen Finidi in 1996 Ajax verliet had Baba zich inmiddels bewezen bij Roda JC, dus toen hebben we hem gekocht. Dat betekende overigens niet dat zijn bedje was gespreid, want hij moest het op zijn positie uitvechten met Nordin Wooter, die uit de eigen jeugd kwam. Die strijd heeft Baba gewonnen.

In 1996-1997, zijn eerste seizoen en mijn laatste als trainer van Ajax, heeft Baba 25 competitiewedstrijden gespeeld. Met vier goals in de competitie, drie in de Champions League, allerlei assists – dat is uitstekend voor een rechterspits. Zo'n eerste jaar bij een club als Ajax is altijd moeilijk. Zeker als je van Roda komt is dat toch een groot verschil: gaan wonen in de grote stad, spelen in een groot stadion, en de druk werd natuurlijk ineens veel groter. Ik ben van het totale-mens-principe, dus ik weet dat de thuissituatie enorm belangrijk is voor een voetballer om optimaal te kunnen presteren. Een jaar later, toen ik bij Barcelona aan de slag was gegaan, was Baba al de grote man bij Ajax. Dus hij heeft zich er goed doorheen geslagen in Amsterdam.

In dat seizoen hebben we in de competitie heel slecht gedraaid. In de Champions League konden we ons topniveau wel

halen, want het bereiken van de halve finale is natuurlijk niet niks. De kwartfinale speelden we tegen Atlético Madrid. Na een 1-1 thuis mochten we in de return in Madrid niet verliezen en moesten we bovendien minimaal één keer scoren. Met een 0-0 waren we uitgeschakeld vanwege het systeem, waarin de uitdoelpunten dubbel telden als ploegen na twee wedstrijden gelijkstonden. En juist in die uitwedstrijd tegen Atlético maakte Baba een fantastische goal die veel mensen zich nog steeds herinneren: in de laatste minuut van de verlenging maakte hij een *stiffie* over de keeper heen. Voor mij is dat een tactische goal, een die is gemaakt met het brein. Een schot van 25 meter in de kruising is natuurlijk ook geweldig, maar daar zit vaak een hoop geluk bij. Bij een *stiffie* moet het brein in een halve seconde hebben bedacht: dít is de oplossing in deze situatie. En als je het dan zo kunt uitvoeren als Tijani tegen Atlético deed... ik ben een coach die zoiets fantastisch vindt.

Baba vertelde me laatst nog dat hij zo verbaasd was dat ik hem indertijd feliciteerde met de verjaardag van zijn vriendin. Dat soort dingen heeft bij hem een loyaliteit gekweekt die altijd is blijven bestaan. Toen bekend werd dat ik prostaatkanker had, was hij een van de spelers die me een filmpje stuurden om steun te betuigen en andersom heb ik dat ook gedaan na zijn ongeval. Dat zegt wel iets over hoe positief we tegenover elkaar staan.

Sommige dingen vergeet je natuurlijk ook na een lange carrière als coach, maar Baba heeft een goed geheugen. Hij vertelde me over het parkeren van de spelers in de ArenA. Baba en nog een paar andere spelers hadden hun auto niet precies in het daarvoor bestemde vak geparkeerd en toen heb ik ze bij me geroepen en gezegd dat de training niet pas op het veld begon, maar al op het parkeerdek. Dus toen moesten ze hun autosleutels gaan halen om alsnog op een goede, correcte manier te parkeren. Dat hij dat nog weet, zegt mij dat Baba gevoelig was voor

1 Support Baba

Het is vrijdag 13 december 2024. Het rustsignaal heeft geklonken tijdens de wedstrijd van Roda JC tegen Dordrecht. Een select gezelschap staat klaar om het veld te betreden voor een eerbetoon. Hoewel hij het grootste deel van de avond met een pet op zijn hoofd rondloopt waardoor zijn ogen grotendeels aan het zicht zijn onttrokken, weet iedereen wie hij is. En waarom hij hier is, terug in Nederland. Tijani Babangida, de razendsnelle vleugelspits van weleer, is in een warm bad terechtgekomen nadat hij in het voorjaar een vreselijk auto-ongeluk heeft gehad in zijn thuisland Nigeria.

In de groepsapp van de Roda JC-spelers die in 1995 een voor de club historische tweede plek in de Eredivisie bemachtigden, heeft hij de noodklok geluid. ‘Baba’, zoals hij al sinds zijn zeventiende liefkozend wordt genoemd in Nederland, heeft hulp nodig voor zijn zwaargewonde vrouw. Ze moet ingrijpende operaties ondergaan. De medische zorg is in Nederland op een aanmerkelijk hoger niveau dan in Nigeria en gezien haar ernstige letsels is zij alleen gebaat bij de zorg van de beste chirurgen. En die zijn er in Maastricht bij het Academisch Ziekenhuis. Maar de operaties kosten geld, veel geld. Via Huub Stevens, zijn voormalig trainer bij Roda, wordt Servé Kuijer ingeschakeld. De oud-directeur en voormalig voorzitter van de Kerkraadse club beschikt over een enorm netwerk en schakelt mensen in die behulpzaam kunnen zijn bij de benodigde crowdfunding.

Onder de noemer ‘Support Baba’ heeft Roda op deze koude decemberavond alles in het werk gesteld om het publiek en de

sponsors erbij te betrekken. Het is een gek idee: Tijani Babangida, de voetballer die tijdens zijn actieve carrière miljoenen gulden, euro's en andere valuta heeft verdiend, is financieel niet in staat om de operaties voor zijn echtgenote te bekostigen. Hoe dat precies zit durft niemand te vragen, maar er wordt gefluisterd dat hij met verkeerde investeringen zijn hele vermogen is kwijtgeraakt. Het is er ook niet het moment naar om het aan hem te vragen. De speler aan wie zoveel mensen in Kerkrade goede herinneringen hebben, zal niet voor niks hier staan om te lobbyen voor geld, is de teneur.

De naam Babangida brengt een glimlach op het gezicht van velen. Of zoals Maurice Graef het verwoordt: 'Iedereen houdt van Baba.' De gedachten gaan terug naar zijn dartele manier van voetballen, zijn pijlsnelle acties en de successen die Roda JC heeft gekend met Baba in de gelederen en vooral het glorieuze feit dat in het seizoen 1994-1995 het grote Ajax van Louis van Gaal het vuur aan de schenen is gelegd. Dat onverslaanbare Ajax dat aan het einde van de rit zelfs de Champions League won. Roda verloor niet van de Amsterdammers en dat kon geen enkele andere ploeg in Europa de Kerkradenaren nazeggen. Tweemaal 1-1 in de competitie, waarbij met name de wedstrijd in De Meer is bijgebleven. Bij vlagen werd de Amsterdamse formatie in eigen huis weggetikt en pas in de slotfase kon de naderende nederlaag worden afgewend.

Terug naar het Parkstad Limburg Stadion, de thuishaven van Roda, op deze winteravond in 2024. Het stadion is nog niet voor de helft gevuld en alleen de clubkleuren zwart-geel herinneren aan de glorieuze tijden. Als de spelers van de thuisclub en Dordrecht het veld hebben verlaten om te gaan rusten, betreedt een select gezelschap van oud-spelers met hun trainer van toen het veld. In hun midden loopt de kleine Nigeriaan, gekleed in een

spijkerbroek, een groene fleecjas en een pet. Hij slaat een paar keer met zijn handen op zijn benen. Hij heeft het koud. Zoals hij het vroeger ook altijd koud had in Nederland zodra vanaf september de eerste bladeren begonnen te vallen.

Het publiek dat de kou heeft getrotseerd herkent hem van verre en scandeert zijn naam. Voor het duel zijn de Roda-spelers het veld opgelopen in een geel-zwart shirt met 'Support Baba' erop. Nu staat Baba in de middencirkel en klapt hij met zijn handen boven zijn hoofd en zwaait hij naar alle tribunes. Zijn naam wordt gescandeerd. Baba kijkt om zich heen en zijn ogen verraden iets van vreugde. Of is het dankbaarheid? In ieder geval lijkt hij te genieten van de aandacht die hem ten deel valt. Om hem heen lopen zijn oude ploegmaats. Uit handen van Huub Stevens krijgt hij een cheque met een waarde van € 3.500,-. Dat bedrag moet uiteindelijk veel hoger worden om de beoogde operaties te kunnen bekostigen, maar je moet ergens beginnen.

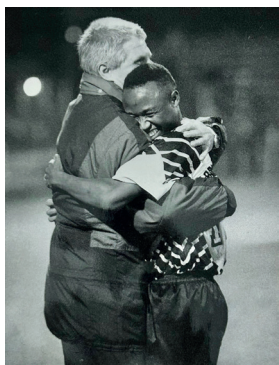
De tweede helft staat op het punt van beginnen. De groep oudspelers verlaat het veld. Waar Baba op deze avond ook verschijnt willen mensen met hem op de foto. En bij elke flits is daar weer die brede lach, die aanstekelijke grijns die het Nederlandse publiek van vroeger kent. Maar deze lach is er niet een van pure vreugde. Want natuurlijk is Baba blij terug te zijn in Limburg, blij zijn oude vrienden weer te zien. Maar de reden van zijn terugkeer is niet weg te denken. Als het ongeluk van 9 mei dat jaar niet had plaatsgevonden, als zijn vrouw niet zo zwaargewond was geraakt, zou hij hier vanavond niet zijn. Dat beseft hij – en al wie met hem op de foto gaat – maar al te goed. Dat ongeluk dat in één klap bovendien het leven nam van zijn jongere broer en van zijn zoontje, nog maar een peuter.

Over het ongeluk praat hij maar mondjesmaat. Dat heeft tijd nodig. Wie aan hem vraagt hoe het met hem gaat krijgt als reactie: 'Niet goed, maar wel al ietsje beter.' Hij zegt het in het Nederlands met een zachte g. Op de spaarzame momenten dat hij deze avond alleen is, kijkt hij op zijn telefoon. Soms zondert hij zich een moment af, trekt hij zich terug uit alle aandacht. Of staart hij naar het veld, zijn blik leeg. Zonder de lach ligt het verdriet duidelijk op zijn gelaat. Maar dan herpakt hij zich snel als de volgende supporter met hem op de foto wil. Want Baba wil nooit teleurstellen. Iedereen krijgt wat hij wil: een foto met een lachende Baba.

Die lach is een reflex, zal hij later vertellen. Het hielp hem als voetballer om de wedstrijdspanning tegen te gaan, om de druk van het topvoetbal te kunnen trotseren. De lach die zo vaak als teken van zorgeloosheid werd geïnterpreteerd, had een functie, was een noodzakelijk tegenwicht tegen de spanning. Nu lacht hij om zijn grote verdriet voor even naar de achtergrond te verdringen.

Hijzelf is er ook niet zonder kleerscheuren van afgekomen, maar dat wuift hij weg. Wat is nu een kapotte knie in het licht van het drama dat zijn familie heeft getroffen? Symbolisch heeft die knie echter wel degelijk betekenis. De man die in zijn glorie-tijd een van de snelste spelers op de internationale velden was, loopt nu moeizaam. Elke stap doet pijn. In 1996 tijdens de Olympische Spelen van Atlanta, maakten Ronaldo Nazário en Tijani Babangida, twee toptalenten uit de Eredivisie, een praatje met elkaar. De een had vlak daarvoor PSV verruild voor Barcelona en de ander ging van Roda naar het grote Ajax. Voor het groepsduel tussen Brazilië en Nigeria feliciteerden ze elkaar met hun transfers. Ronaldo was misschien sneller met de bal aan de voet, maar Babangida was door niemand te stoppen als hij op volle snelheid werd gelanceerd. Nu loopt hij gemankeerd door het stadion, al doet hij zijn best ook dit te maskeren.

Aan het einde van de avond, na de zoveelste fotosessie die hij geduldig heeft ondergaan, is het trekken met het been wat duidelijker te zien. De vermoeidheid heeft toegeslagen. Voordat de groep oud-spelers afscheid van elkaar neemt, wordt er nog een groepsfoto gemaakt. Het afscheid is hartelijk. Daarna loopt Baba strompelend naar de auto en zwaait vermoeid naar een journalist die hem van een afstandje veel sterkte toewenst. Hij is te moe voor een laatste glimlach. Zijn ogen staren in de duisternis van de Kerkraadse nacht. Morgen moet hij weer fit zijn om zijn echtgenote te steunen in deze donkere tijden.

Bij vvv floreert Babangida onder de onorthodoxe trainer Frans Körver.

Babangida is dé smaakmaker van het kampioenselftal van vvv. Tegenstanders kijken met respect toe als hij weer een van zijn spectaculaire acties maakt.

vvv is kampioen van de Eerste Divisie. Tijani zingt mee met het spreekkoor van de dag: 'Baba moet blijven!'

7 Debuut

Op 29 maart 1992 is het dan eindelijk zover: Tijani Babangida, de Nigeriaanse aankoop van vvv, maakt zijn officiële debuut in de Eredivisie. Het is niet de eerste keer dat hij het geelzwarte shirt aantrekt. Eind december heeft de vleugelaanvaller in een vriendschappelijk duel tegen het Belgische Sint Niklaas al eens laten zien wat hij in zijn mars heeft. Het *Limburgs Dagblad* deed daarvan summier verslag: 'Voor een 1000-koppig publiek vormde de 18-jarige Tijani Babangida een amusante kennis-making.' De Nigeriaan mag tot het einde van volgend seizoen in Venlo rijpen, waarna hij normaliter zal overgaan naar Roda JC. Ook op het Trainingsveld laat Tijani dagelijks zien waartoe hij in staat is, al beseft hij dat de enige echte graadmeter de Eredivisie is. Maurice Graef herinnert zich jaren later: 'Iedereen kon zijn potentie toen al zien, hoewel hij die eerste maanden nog niet het niveau had dat hij later etaleerde. En hij was pas zeventien jaar, hè, dat realiseerden wij ons als medespelers heel goed.'

In de Galgenwaard speelt vvv op die laatste zondag van maart een kansloze wedstrijd tegen FC Utrecht die met 3-1 wordt verloren. Sinds de winterstop is er weinig veranderd in de stand en zijn de Venlonaren nog altijd hekkensluiter. Babangida, die in de basis start, krijgt meteen te maken met een fysiek sterke tegenstander. Voorstopper Johan de Kock, die zich over Babangida ontfenmt, geeft hem geen centimeter ruimte, schuwt harde overtredingen niet en zorgt ervoor dat Tijani nauwelijks in zijn spel komt. Het is om moedeloos van te worden en Baba loopt er verloren bij. Desondanks weet de debutant in de 83e minuut zijn

tegenstander te snel af te zijn en scoort in zijn debuutwedstrijd. In *de Volkskrant* wordt onder de kop 'vvv geeft de moed op' verslag gedaan van de eenzijdige wedstrijd. 'De strijd was ongelijk en vervelend. (...) Utrecht bouwde de voorsprong direct na rust uit naar 3-0 door een schitterend schot van Van der Net. vvv maakte vlak voor tijd de onverwachte en onverdiende tegentreffer. Die eer was voor Babangida die zijn onopvallende debuut zo van een lichtpuntje voorzag.' Die laatste zin klopt als een bus: Babangida heeft zich in een slecht draaiend elftal niet kunnen onderscheiden, maar zijn naam staat wel op het scorebord. Zijn doelpunt telt weliswaar alleen voor de statistieken, voor hem persoonlijk is het een bevestiging dat hij ook tegen een defensieve overmacht van waarde kan zijn. Hij heeft op het veld niet laten zien wat hij zijn medespelers tijdens trainingen wel al heeft voorgeschoteld. En de confrontatie met De Kock heeft aangetoond dat de tengere Tijani fysiek sterker moet worden om te kunnen excelleren in de Eredivisie.

Het volgende duel is van cruciaal belang. vvv moet winnen om nog enige hoop te houden op lijfsbehoud, maar verliest thuis kansloos met 1-4 van Fortuna Sittard. Wat iedereen al wist is nu een feit: dit vvv is simpelweg niet Eredivisiewaardig. Babangida deelt in de malaise en wordt na de rust gewisseld. Trainer Henk Rayer kan het vizier alvast richten op het volgend seizoen in de Eerste Divisie. Dat geldt ook voor Babangida, die uit tegen het voor Europees voetbal vechtende FC Twente weer van zich laat horen. De wedstrijd wordt met 2-1 verloren. In *de Volkskrant* wordt zijn inbreng als volgt samengevat: 'Onder impuls van de halverwege voor Venetiaan ingevallen Nigeriaan Babangida, die zelf voor de 2-1 tekende, kreeg vvv zelfs nog uitzicht op een gelijkspel.' De Nigeriaan begint steeds meer te wennen aan het Nederlandse spelniveau en weet dat de trainer gecharmeerd van hem is. Natuurlijk is het een teleurstelling dat hij in het komen-

de seizoen in een lagere divisie komt te spelen, maar hij voelt de waardering van zijn medespelers en van de supporters die enthousiast reageren wanneer hij een van zijn acties maakt.

De laatste wedstrijd van het seizoen, thuis tegen FC Den Haag, wordt in een troosteloze sfeer afgewerkt. Op last van de burgemeester wordt het duel in een leeg stadion gespeeld. Deze vindt dat het verouderde stadion De Koel niet geschikt is voor publiek tijdens risicowedstrijden zoals deze. Baba staat tegenover oude rot Heini Otto, die zijn laatste wedstrijd in het betaalde voetbal speelt. De Nigeriaan loopt Otto er vanaf de rechterflank meermaals uit. Het is niet alleen een bevrijding dat hij een grote, sterke Nederlandse verdediger te kijk zet, het is ook een voorbode van wat zijn handelsmerk gaat worden: demarreren met de bal, enkele tegenstanders passeren om vervolgens zelf te scoren, of de bal af te leggen op een vrijstaande medespeler. In de twintigste minuut van de eerste helft laat hij zien wat voor attractie hij kan gaan worden in de Eerste Divisie: na een uitworp van zijn keeper John Roos neemt Baba de bal op de eigen speelhelft aan en, zoals het *Limburgs Dagblad* het in het wedstrijdverslag omschrijft: '(...) ontmoette op weg naar het Haagse doel twee obstakels: Edwin Purvis en doelman René Stam. Soepel en op volle snelheid ontdeed hij zich van dit duo: 1-0.' In het lege stadion is het een vreemde ervaring om het doelpunt niet te kunnen vieren met zijn supporters, maar de vreugde om de actie en de goal is er niet minder om. Het betekent pas de derde overwinning van vvv dat seizoen. De club neemt roemloos afscheid van het hoogste niveau. Toch is er een sprankje hoop voor het komende seizoen: Tijani Babangida.

Aanvaller Maurice Graef twijfelt na de degradatie of hij niet moet stoppen met profvoetbal. Hij is geen basisspeler en verdient op dat moment het luttele bedrag van 13.000 gulden bruto per jaar. Een maatschappelijke loopbaan is het overwegen waard,

zeker omdat hij weet dat hij in het amateurvoetbal aanzienlijk meer kan verdienen dan bij profclub vvV. Maar omdat al zijn concurrenten op de spitspositie de gedegradeerde club verlaten en de chemie met Babangida in ieder geval op de training duidelijk aanwezig is, kan een divisie lager weleens een succes worden. Graef besluit nog een jaar alles op alles te zetten. Hij gokt op de samenwerking met de kleine man met de brede lach. Met Baba naast zich zou het tij weleens kunnen gaan keren. En zo niet, dan kan hij altijd nog overstappen naar een 'gewone' baan. Bovendien zullen er spelers uit het tweede elftal van vvV, dat parallel aan de degradatie van het eerste zowaar landskampioen is geworden, worden overgeheveld naar het eerste.

Aan het einde van het seizoen maakt Babangida de balans op. Hij heeft in zes wedstrijden op het hoogste niveau niet zijn beste vorm kunnen laten zien, maar wel driemaal gescoord. Bovendien heeft hij af en toe zijn acties kunnen maken. Hij realiseert zich dat hij in de Eerste Divisie, waar het niveau van zijn tegenstanders beduidend lager ligt, meer kans heeft om zijn talent te etaleren. Zijn droom om te slagen in Nederland is ook na de degradatie van zijn club intact. Hij moet alleen zorgen dat de herstart er een gaat worden die het publiek zich zal heugen.

Met een voorwoord van Louis van Gaal

BABA is het aangrijpende verhaal van Tijani Babangida die als voetballer grote successen op het veld beleefde, maar daarbuiten ook hevige tegenslagen kende.

In BABA staat een Nigeriaanse jongen centraal met een brede lach en een grote droom: profvoetballer worden in Europa. En dat lukt: Tijani Babangida speelt voor VVV, Roda JC, Ajax en Vitesse. Hij wint olympisch goud met Nigeria in Atlanta (1996), wat hem in eigen land eeuwige roem bezorgt. In Nederland weet Babangida zich als geen ander bij het publiek en zijn medespelers geliefd te maken vanwege zijn enorme snelheid en zijn vrolijke karakter.

Na zijn voetbalcarrière krijgt Babangida ook te maken met hevige tegenslagen, zoals een mislukte investering. Bij een auto-ongeluk verliest hij zijn broer en zoontje, en raakt zijn vrouw zwaargewond. Nu wacht zijn grootste uitdaging: een nieuwe toekomst opbouwen met het optimisme en de vechtersmentaliteit die hem als voetballer zo ver hebben gebracht.

Met medewerking van o.a. Maurice Graef, Jari Litmanen, Sunday Oliseh, Ronald Koeman, Patrick Kluivert, Finidi George, Ronald de Boer, Danny Blind, Harry Vermeegen, Huub Stevens en David Endt

Roberto Pennino (1971) is advocaat en schrijver. Eerder verschenen van zijn hand o.a. *Onsterfelijk Torino*, *Siciliaanse toestanden*, *Bellen met Baggio* en *David's Cadillac*.

www.kosmosuitgevers.nl

**KOS
M•S**

NUR 491
Kosmos Uitgevers,
Utrecht / Antwerpen